

La Societat Catalana de Química es mou...

Debats de química a l'Institut d'Estudis Catalans

Setè debat. El 12 de maig de 2004 tingué lloc el debat «Pràctiques per a alumnes de secundària en laboratoris universitaris, conferències i assessorament per a treballs de recerca». La sessió va constar de les ponències següents: «Fem química al laboratori» (Carme González Azón, Departament d'Enginyeria Química, Universitat de Barcelona); «Programa Argó. El viatge de la secundària a la universitat» (Joan Francesc Piniella, coordinador per a les relacions amb l'ensenyament secundari, Universitat Autònoma de Barcelona); «Xerrades de química als centres de secundària» (Núria Ruiz Morillas, Departament de Química Física i Inorgànica, Universitat Rovira i Virgili); «Aportacions del CRECIM a la integració de les noves tecnologies en el desenvolupament del currículum de les disciplines de ciències» (Rosa Pintó Casulleras, directora del CRECIM, Centre de Recerca per a l'Educació Científica i Matemàtica).

Dissetè debat. El 4 de maig de 2005 se celebrà el debat «Física i química en línia». Les ponències presentades varen ser les següents: «Utilitzar miniaplicacions per ensenyar física» (Xavier Bohigas i Hanoher, Departament de Física i Enginyeria Nuclear, Universitat Politècnica de Catalunya); «Entre la pizarra y la probeta: Internet en la enseñanza de la química» (José Luis Cebollada Gracia, IES Joaquín Costa de Cariñena, Saragossa); «Són útils els *webquests* per desenvolupar el currículum de física i química a secundària?» (Carmen Fernández Hierro, IES Salvador Dalí, el Prat de Llobregat).

Els dos debats varen ser coordinats per la doctora Josefina Guitart.

Química, avui

Dins d'aquest cicle orientat a l'actualització de continguts curriculars per a professorat de ciències, s'ha organitzat, conjuntament amb l'Institut de Ciències de l'Educació, la conferència «La contaminació química i radioquímica de l'embassament de Flix: origen i abast del problema», a càrrec de Joan O. Grimalt, de l'Institut d'Investigacions Químiques i

Ambientals de Barcelona, Consell Superior d'Investigacions Científiques, 23 de febrer de 2005, Institut d'Estudis Catalans.

Jornades científiques

En aquests tipus de jornades, diferents ponents exposen el seu punt de vista respecte a un tema ampli i sovint polèmic.

En aquest últim any se n'han organitzat les següents:

«El món de la xocolata: aspectes històrics, tecnològics, fisicoquímics i organolèptics». 10 de novembre de 2004, Aula Magna, edifici Torre dels Frares, Universitat de Vic. Inclogué: «Del cacau a la xocolata» (Jaume Soldevila, director de la planta pilot Chocovic, SA), «La química de la xocolata (Ramon Morató, mestre xocolater i director de l'Aula Chocovic; Consol Blanch, química, Universitat de Vic), «La xocolata: aromes, gustos i textures» (Ramon Morató i Consol Blanch).

«La física i la química en la transició entre la secundària i els estudis superiors». Jornada organitzada conjuntament amb la Societat Catalana de Física i l'Associació de Professors de Física i Química de Catalunya. 17 de novembre de 2004, Sala Prat de la Riba, Institut d'Estudis Catalans. Inclogué: «La física i la química en els estudis superiors de l'àmbit científic i tècnic. La química en les enginyeries» (José Ignacio Iribarren Laco, Departament d'Enginyeria Química, Universitat Politècnica de Barcelona), «És diferent la física per a les ciències de la vida i per a les ciències ambientals?» (Josep Enric Llebot Rabagliati, catedràtic de Física de la Matèria Condensada, Universitat Autònoma de Barcelona), «Famílies de cicles formatius de grau superior que requereixen coneixements de física i de química» (Miquel Barnés Cirera, Escola del Treball de Barcelona; Mercè Jubierre Albir, Institut Municipal Narcís Monturiol, Barcelona), «Espai europeu d'ensenyament superior» (Joan Àngel Padró Cárdenas, Departament de Física Fonamental, Universitat de Barcelona), «La nova ordenació curricular dels batxillerats científicotècnics. La prova general de batxillerat» (Pepita Corominas Baulenas, subdirectora general d'Ordenació Curricular i Programes Educatius, Departament d'Educació; Conxita Mayós Servet, cap del Servei d'Ordenació Curricular, Departament d'Educació), «Futur de les proves d'accés a la universitat» (Francesc Pedro García, coordinador de les PAU de Catalunya).

El debat «El futur de les relacions secundària-estudis superiors davant la nova legislació» va cloure la jornada.

«Autoassemblatge d'estructures supramoleculares». Aquesta jornada es va organitzar amb la col·laboració de la Societat Catalana de Biologia. 25 de gener de 2005, Sala Prat de la Riba, Institut d'Estudis Catalans. Inclogué: «Nanotubos orgánicos formados mediante procesos de autoensamblaje molecular: diseño, síntesis y propiedades» (Juan Granja, Facultat de Química, Universitat de Santiago de Compostel·la), «Assemblatge de nanomaterials utilitzant derivats de l'ADN» (Ramon Eritja, Institut de Biologia Molecular de Barcelona, CSIC), «Processos d'assemblatge molecular en el funcionament de virus» (Ignasi Fita, Institut de Biologia Molecular de Barcelona, CSIC), «La chaperonina eucariòtica CCT, una nanomàquina que pliega proteïnes» (José María Valpuesta, Centre Nacional de Biotecnologia, Madrid).

La jornada acabà amb un debat sobre les perspectives de futur en materials i biociències, amb la participació dels ponents.

Altres conferències

«L'efecte bífidus i els ingredients funcionals en l'alimentació», a càrrec de Manel Cirici i Gasch, director comercial d'ORAFTI Espanya, Sala d'Actes de la Llacuna, Andorra la Vella, 7 d'abril de 2005.

«La contaminació del medi atmosfèric urbà: un repte de futur». Conferència inclosa en el cicle «L'aire i el medi», que organitzà l'IEC. Ponent: Josep Maria Bayona, Consell Superior d'Investigacions Científiques. 7 de març de 2005, Institut d'Estudis Catalans. Institut de Biologia Molecular de Barcelona, CSIC.

«El viajero científico. Un químico novelista se interna en el mundo de la gran ciencia». Conferència organitzada juntament amb la Secretaria de Relacions Exteriors del Govern de Mèxic i el Consolat General de Mèxic. A càrrec de Carlos Chimal, narrador i escriptor científic mexicà.

Cicle de conferències sobre els premis Nobel de l'any 2004

En aquest cicle de conferències que organitza l'Institut d'Estudis Catalans amb la col·laboració de les diferents societats, el 13 de desembre de 2004, el doctor Erwin Knecht, de l'Institut d'Investigacions Citològiques, Fundació Valenciana d'Investigacions Biomèdiques, parlà sobre «La degradación de proteínas mediada por ubiquitina: ¿cómo se reconocen las proteínas celulares que deben destruirse?, en relació amb els treballs desenvolupats per Aaron Ciechanover, Abraham Hershko i Irwin Rose que els portaren a guanyar el Premi Nobel de Química 2004.

IV Memorial Enric Casassas

La Societat Catalana de Química va participar en la celebració del IV Memorial Enric Casassas, el qual en aquesta ocasió es va fer ressò de la nanotecnologia, que és una nova àrea capaç de canviar-ho tot: la medicina i la cirurgia, la potència de la informàtica, els subministraments de l'energia, els vehicles i moltes coses més que ni imaginem. A la pàgina 8 es descriu amb detall la densa jornada que va tenir lloc el 16 de desembre de 2004.

Premis per a estudiants

El Premi de la Societat Catalana de Química 2004 fou atorgat a la senyora Ainara Nova Flores pel treball *Activació de l'enllaç C-F per atac nucleòfil de l'anell {Pt₂S₂}*.

Així mateix, va acordar atorgar un accés a la senyora Anna Torrent i Palomeras pel treball *Macrocicles nitrogenats de 15 membres contenint triples enllaços. Estudi de la seva complexació amb pal·ladi(0) i de la seva cicloisomerització amb diferents metalls de transició.*

Presentació del llibre *Magnituds, unitats i símbols en química física* de la Unió Internacional de Química Pura i Aplicada

El dia 24 de gener es va fer la presentació del llibre, a càrrec de Salvador Alegret i Sanromà i del traductor de l'obra, Josep M. Costa i Torres, a la seu de l'Institut d'Estudis Catalans. També hi intervingué Rosa Colomer i Artigas, directora del TERMCAT, Centre de Terminologia, que impartí la conferència «La terminologia de la química en català».

Convocatòria del Premi a la taula periòdica en línia

Atès que la Societat Catalana de Química encara no disposa d'una taula periòdica interactiva en línia, ha decidit convocar un premi per a estudiants de batxillerat i de cicles formatius de grau mitjà que en confeccionin una. La taula premiada, sempre que a criteri de la Societat Catalana de Química reuneixi els nivells de qualitat i d'originalitat adequats, passarà a ser la taula periòdica en línia oficial de la SCQ. El guanyador s'endurà 1.200 euros.